

Από το Memorial Sloan Kettering Cancer Center της Νέας Υόρκης στην Ελλάδα

Βασίλης Σιούλας, Γυναικολόγος Ογκολόγος

«Τί είναι η γυναικολογική ογκολογία και σε ποιές γυναίκες απευθύνεται»

Το τηλέφωνο μου χτυπούσε και η οθόνη έγραφε.. «Βασίλης Σιούλας σάς καλεί». Το σήκωσα αμέσως. «Βασίλη»! είπα με ενθουσιασμό απαντώντας την κλήση. «Γύρισα» απάντησε ο Βασίλης Σιούλας ανακινώντας μου από την πρώτη στιγμή ότι είχε επιστρέψει στην Ελλάδα και ετοίμαζε τα εδώ επαγγελματικά του βήματα. Πιστός στην υπόσχεση που μου είχε δώσει πριν φύγει για το Memorial Sloan Kettering Cancer Center στη Νέα Υόρκη, με πήρε αμέσως για να μοιραστεί με τον «Παλμό» και τους αναγνώστες του την εκεί του εμπειρία.

Το ραντεβού ορίστηκε στο νέο του ιατρείο και κράτησε πλέον των δύο ωρών. Ήταν τόσα πολλά που έπρεπε να περιγραφούν και να αποτυπωθούν σε λέξεις. Αν και Ιατρός, Μαιευτήρας-Γυναικολόγος με εξειδίκευση στη Γυναικολογική Ογκολογία, ο Βασίλης Σιούλας με απλές εκφράσεις και όρους μου ανέλυσε με κάθε λεπτομέρεια το αντικείμενο των σπουδών του, τα περιστατικά που αντιμετωπίζει, τη συμπεριφορά των συναδέλφων αλλά και των ασθενών προς τον Έλληνα Ιατρό. Τι καινούργιο φέρνει η έλευση του Βασίλη Σιούλα στην Ελλάδα στον απαιτητικό τομέα της Γυναικολογικής Ογκολογίας και πως η ελπίδα γεννάται ακόμη και στις πιο δύσκολες περιπτώσεις, απαντώνται στην συνέντευξη που ακολουθεί.

[Π]: Το 2014 έγινες δεκτός στο Memorial Sloan Kettering Cancer Center. Ο μοναδικός Έλληνας γυναικολόγος που έγινε ποτέ δεκτός για επίσημη εκπαίδευση εκεί. Βασίλης Σιούλας: Ξεκινώντας να αναφέρω ότι έχω κάνει ειδικότητα Μαιευτικής-Γυναικολογίας στην Ελλάδα. Το καλοκαίρι του 2013 και μετά από εξετάσεις και συνέντευξη με συνοπτήριους από όλο τον κόσμο έγινα δεκτός στο Memorial Sloan Kettering Cancer Center, ένα πολύ γνωστό, διεθνώς καταξιωμένο, ογκολογικό κέντρο στη Νέα Υόρκη. Θα ξεκινούσα τον Ιούλιο του 2014, σε ένα διετές πρόγραμμα εξειδίκευσης στη Γυναικολογική Ογκολογία. Πρακτικά, δηλαδή, στη χειρουργική αντιμετώπιση των γυναικολογικών καρκίνων.

[Π]: Η πρώτη εικόνα στο Memo-

rial; Β.Σ.: Αισθάνθηκα ότι προσγειώθηκα σε ένα διαφορετικό πλανήτη. Ένα νοσοκομείο με την τελευταία λέξη στις τεχνολογίες, πρωτοποριακή έρευνα, καινούργιες θεραπείες, με απίστευτες υποδομές, με απόλυτη εξειδίκευση ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε ασθενούς. Μεγάλες απαιτήσεις από τη μια πλευρά, αλλά και από την άλλη η επιβράβευση όταν μπορούσες και ανταποκρινόσουν στις υποχρεώσεις σου και προχωρούσες από πλευράς κλινικής και ερευνητικής εμπειρίας. Σου έδιναν απλόχερα τις ευκαιρίες που χρειαζόσουν για να μπορέσεις να αναπτυχθείς περισσότερο.

[Π]: Πως κυλούσε ο χρόνος εκεί; Β.Σ.: Μια κλασική μέρα ξεκινούσε συνήθως γύρω στις 05:30-06:00 το πρωί για να δούμε τις ασθενείς που

Αποκλειστική συνέντευξη στην Έφη Φιλιπποπούλου

“Για μένα, η Γυναικολογική Ογκολογία είναι κάτι πολύ περισσότερο από μια εξειδίκευση της Μαιευτικής-Γυναικολογίας. Είναι να δίνεις μάχες με τις ασθενείς σου και να εμπνέεις από την αστείρευτη δύναμη και αποφασιστικότητα που τις χαρακτηρίζει.

νοσηλεύονταν. Η πλειοψηφία αυτών είχε κάνει κάποια μεγάλα χειρουργεία τις προηγούμενες ημέρες. Μετά την επίσκεψη, πηγαίναμε στο χειρουργείο. Κατά μέσο όρο πραγματοποιούσαμε τρεις επεμβάσεις την ημέρα που κάλυπταν όλο το εύρος της Γυναικολογικής Ογκολογίας. Με άλλα λόγια, από ελάχιστες επεμβατικές τεχνικές όπως είναι η λαπαροσκόπηση και, κυρίως, η ρομποτική χειρουργική μέχρι και τα πολύ μεγάλα χειρουργεία που απαιτείται π.χ. η αντιμετώπιση του προχωρημένου καρκίνου των ωοθηκών. Συνήθως τελειώναμε αργά το απόγευμα, οπότε ξαναβλέπαμε τις ασθενείς στους θαλάμους και προχωρούσαμε την ερευνητική μας δουλειά. Συνενώγως γυρνούσαμε στο σπίτι βράδυ. Από Δευτέρα έως Πέμπτη καλύπταμε οτιδήποτε επέει-

αφορούσε στις ασθενείς που

χειρουργήσαμε, ακόμα κι αν δεν εφημερεύαμε. Αν βάλουμε και τις επίσημες εφημερίες, καθημερινές και Σαββατοκύριακα, όπως και τις εξτρα επεμβάσεις που προέκυπταν κάποια Σάββατα, πρακτικά έμενε ελάχιστος ελεύθερος χρόνος.

[Π]: Πως επέλεξε το Memorial; Έβαλες ένα πολύ ψηλό στόχο. Β.Σ.: Πάντα πίστευα πως για την εξειδίκευση θα πρέπει να πάω σε ένα κέντρο αναφοράς που θα μου έδινε τη δυνατότητα να έχω πρόσβαση στην πιο σύγχρονη γνώση - π.χ. σε επίπεδο χειρουργικών τεχνικών, φαρμακευτικών θεραπειών, διαγνωστικών μεθόδων και προληπτικών ελέγχων - που υπάρχει σε όλο τον κόσμο. Από τα πρώτα βήματα στην Ιατρική βρέθηκα κοντά σε ανθρώπους με εκπαιδευση στις ΗΠΑ. Οι εμπειρίες που

μου μετέφεραν με έκαναν να αναζητήσω την περαιτέρω εκπαίδευσή μου εκεί. Έχοντας περάσει παλιότερα τις εξετάσεις -εφ' όλης της ύλης της Ιατρικής- που απαιτούνται για την άσκηση ιατρικού επαγγέλματος στις ΗΠΑ και έχοντας καταλήξει πως με ενδιαφέρει η Γυναικολογική Ογκολογία, διάβασα για την προκήρυξη του Memorial. Το συγκεκριμένο Νοσοκομείο, στα πλαίσια της ανάπτυξης διεθνών συνεργασιών, θα δεχόταν για εξειδίκευση στο αντικείμενο που επεδίωκα και έναν Γυναικολόγο από άλλη χώρα. Αφού πληρούσα τις βασικές προϋποθέσεις που έθεταν, αποφάσισα να στείλω αίτηση. Εκείνη τη χρονιά πρέπει να είχαν γύρω στους 30 υποψηφίους από κάθε γωνία της Γης. Μαζί με ορισμένους εξ αυτών, με κάλεσαν για συνέντευξη με όλο το μόνιμο ια-

τρικό προσωπικό της Γυναικολογικής τους Κλινικής. Και, τελικά, είχα την τιμή να διαλέξουν εμένα. Ξέρεις κάτι; Πιστεύω πως η ιατρική εκπαίδευση στην Ελλάδα, και παρά τις όποιες δυσκολίες λόγω της συγκυρίας, είναι σε πολύ καλό επίπεδο. Οι νέοι Έλληνες Ιατροί έχουν τις γνώσεις, τις ικανότητες και την ωριμότητα για να διεκδικούν επιστημονικές ή επαγγελματικές ευκαιρίες σε πολύ μεγαλύτερες χώρες με εξαιρετικές πιθανότητες.

[Π]: Έγινες δεκτός από τους υπόλοιπους; Β.Σ.: Θα το χωρίσω σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη αφορά στην αντιμετώπιση που είχα από τους ασθενείς και η οποία στη συντριπτική τους πλειοψηφία ήταν πολύ θετική. Η Νέα Υόρκη είναι μια ανοικτή, πολυπολιτισμική κοινωνία. Δεν νιώθεις ξένος. Οι Αμερικάνοι έχουν σε μεγάλη εκτίμηση την ελληνική κοινότητα εκεί, αφού δούλεψε σκληρά, σεβάστηκε τους νόμους της χώρας και προχώρησε. Και, βέβαια, τρέφουν μεγάλο σεβασμό στην ελληνική ιστορία. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι επιμελητές μου, οι υπόλοιποι εκπαιδευόμενοι ιατροί, οι νοσηλευτές και γενικά το προσωπικό του Νοσοκομείου. Δεν έχω λόγια. Είχα ακριβώς τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με τους Αμερικανούς συναδέλφους μου. Έκαναν τα πάντα ώστε η περίοδος προσαρμογής μου -που είναι αυτοάνοχη σε αυτές τις περιπτώσεις - να είναι η μικρότερη δυνατή. Και, βέβαια, δεν αισθάνθηκα ποτέ πως μου στερήθηκε μια ευκαιρία που δικαιούμουν επειδή ήμουν από άλλη χώρα.

[Π]: Έχοντας μια εικόνα από την Ελλάδα και από τη Νέα Υόρκη, είδες κάτι στο οποίο να υπερτερούμε; Β.Σ.: Θα έλεγα πως είναι άδικο να συγκρίνουμε την ελληνική νοσοκομειακή πραγματικότητα με ένα απόλυτα εξειδικευμένο ογκολογικό κέντρο που βρίσκεται στη διεθνή πρωτοπορία. Ναι, υπήρχαν πολύ μεγάλες διαφορές στην υλικοτεχνική υποδομή, στις ερευνητικές δυνατότητες, στο βαθμό κατάκτησης που διέκρινε το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού -ο καθένας στον τομέα του. Οφείλω, όμως, να τονίσω πως υπήρχαν και διαφορές στη νοοτροπία και αυτές, προφανώς, δεν σχετίζονται με τα οικονομικά δεδομένα. Είναι η αξιοκρατία, η νοοτροπία του να ανακαλύπτουν και να καλλιεργούν τα καλύτερα ταλέντα του καθενός, η πίστη στην αξία της ομαδικής δουλειάς, ο απόλυτος επαγγελματισμός, το πάθος του να ξεπερνούν απογοητεύσεις και να παραμένουν πρώτοι όσο σκληρή δουλειά κι αν απαιτείται αυτό. Ναι, τέτοια στοιχεία βρίσκεις και στη χώρα μας, αλλά, δυστυχώς, δεν είναι πάντα αυτοάνοχη.

Τι θα έπαιρνα από την Ελλάδα να το πήγαινα εκεί; Θα έπαιρνα το πιο ανθρώπινο στοιχείο. Την πιο προσωπική σχέση, την αμεσότητα, που έχει ο Έλληνας Ιατρός με τον ασθενή του. Δεν νομίζω πως αυτή τη ζεστασιά μπορούμε να τη βρούμε εύκολα εκτός της χώρας μας.

[Π]: Έκανες ποτέ τη σκέψη να μείνεις εκεί; Β.Σ.: Σίγουρα είναι πρόκληση. Είναι πολύ δύσκολο να βρεις ένα τέτοιο επαγγελματικό περιβάλλον κάπου αλλού, πολύ δε περισσότερο στην Ελλάδα της κρίσης. Παρ' όλα αυτά, δεν έκανα τη σκέψη να μείνω. Ήθελα να πάρω τις γνώσεις, τις δεξιότητες και να γυρίσω στην Ελλάδα. Όπως και όλοι οι Έλληνες που σπουδάζουν ή δουλεύουν στο εξωτερικό, αγαπώ τη χώρα μου, τους ανθρώπους που μεγάλωσα μαζί. Ακόμα κι αν το κράτος κάποιες φορές μας απογοητεύει, δεν πρέπει να σταματάμε εκεί. Ναι, η επιστροφή στην Ελλάδα ενίοτε περιλαμβάνει επαγγελματικές υποχωρήσεις. Από την άλλη πλευρά όμως, όταν η εμπειρία από τα μεγάλα κέντρα του εξωτερικού συνδυάζεται επισκοδομικά με την ποιότητα των συναδέλφων μας που στήριξαν διαχρονικά το ελληνικό, ιδιωτικό και δημόσιο, σύστημα υγείας, οι προοπτικές που ανοίγονται για την υγεία των συμπολιτών μας ή την εκπαίδευση των νεότερων Ιατρών προσφέρουν μια πολύ σημαντική ηθική δικαίωση. Κι αν θέλετε να πούμε και κάτι γενικότερο, αυτός ο συνδυασμός σε όλους τους τομείς είναι ο ασφαλέστερος δρόμος να αλλάξουμε τα κακώς κείμενα να προχωρήσουμε μπροστά.

[Π]: Ογκολογία των γυναικείων γεννητικού συστήματος και, πιο συγκεκριμένα, χειρουργική αντιμετώπιση των γυναικολογικών καρκίνων. Σε τι βαθμό υπάρχει σήμερα και η παραπάνω μπορεί να φέρει η επιστροφή σας. Β.Σ.: Η ειδικότητα της Μαιευτικής-Γυναικολογίας στην Ελλάδα είναι πολύ ανεπτυγμένη. Τομείς, όπως π.χ. ο προγεννητικός έλεγχος και η υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, δεν έχουν τίποτα να ζηλέψουν από το εξωτερικό. Η εξειδίκευση στη Γυναικολογική Ογκολογία, παρά την εξαιρετική δουλειά που γίνεται σε ορισμένα Νοσοκομεία, φαίνεται, όμως, να μην είναι ακόμα πολύ δημοφιλής επιλογή.

[Π]: ...Είναι τάμπου; Φοβόμαστε να το αντιμετωπίσουμε; Β.Σ.: Δεν νομίζω πως είναι αυτό. Η εξειδίκευση στη χειρουργική αντιμετώπιση του γυναικολογικού καρκίνου είναι πολύ απαιτητική. Ουσιαστικά, προϋποθέτει ότι ο ενδιαφερόμενος θα έχει την ευκαιρία να εργαστεί σε ένα νοσοκομείο με πολλά αντίστοιχα περιστατικά, προκειμένου να αποκτήσει την απαιτούμενη χειρουργική εμπειρία, αλλά και τις γνώσεις για τη γενικότερη φροντίδα των ασθενών αυτών. Μόνο όταν ολοκληρώσει ένα τέτοιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, θα μπορέσει να πιστοποιηθεί στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ ως ικανός να χειρίζεται περιστατικά γυναικολογικού καρκίνου.

[Π]: Τι καινούργιο φέρνει η εξειδίκευσή σου στην Ελλάδα; Β.Σ.: Όπως προανέφερα, στη χώρα μας υπάρχουν Ιατροί που παρέχουν υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στο χώρο της Γυναικολογικής Ογκολογίας. Ο σεβασμός και η εκτίμηση μου στο έργο τους είναι δεδομένα. Κατ'αντιστοιχία, υπάρχουν και νεότεροι συνάδελφοι με πολύ καλές σπουδές που πιστεύω πως θα βοηθήσουν πολύ στη μάχη κατά του γυναικολογικού καρκίνου. Στην επόμενη μέρα που εφημερώνει για αυτή τη μάχη, θεωρώ πως η ελάχιστη επεμβατική χειρουργική -η λαπαροσκόπηση και η ρομποτική χειρουργική που είναι πολύ διαδεδομένη στις ΗΠΑ- θα παίξουν καθοριστικό ρόλο, αφού θα επιτρέψουν την ταχύτερη ανάρρωση των ασθενών, χωρίς να επιδεινώσουν την ογκολογική τους πρόγνωση. Κατ'αντιστοιχία, τεχνικές, όπως ο λεμφαδενοαφρούρος, ή θεραπείες που θα προστατεύουν τη γονιμότητα σε νεότερες ασθενείς με γυναικολογικούς καρκίνους θα έχουν ακόμα μεγαλύτερη θέση στο χώρο μας. Στον καρκίνο της ωοθήκης, η σημασία του ριζικού χειρουργείου στα προχωρημένα στάδια και οι στρατηγικές πρόληψης επί γενετικής προδιάθεσης θα γίνουν ακόμα πιο γνωστά. Νομίζω πως, γενικότερα στον καρκίνο, θα περάσουμε στην εποχή της απόλυτης εξατομικευσης της θεραπείας. Πολύ σημαντικές ανακαλύψεις που γίνονται στο χώρο της μοριακής Ιατρικής ήδη μας δείχνουν το δρόμο, ενώ αναμένεται να βοηθήσουν ακόμα και στον τομέα της πρόληψης.

[Π]: Θα ήθελα να κλείσουμε με μια ερώτηση που ίσως σου φανεί κλισιό. Γιατί διάλεξες να γίνει Γυναικολόγος Ογκολόγος; Β.Σ.: Για μένα, η Γυναικολογική Ογκολογία είναι κάτι πολύ περισσότερο από μια εξειδίκευση της Μαιευτικής-Γυναικολογίας. Είναι η ευκαιρία να αλλάξεις το μέλλον των ασθενών σου. Η πρόκληση του να τις θεραπεύεις ή να παρατείνεις τη ζωή τους όσο περισσότερο γίνεται, σβέχοντας, παράλληλα, την ποιότητα της. Είναι η δυνατότητα να αξιοποιείς τις νεότερες τεχνολογίες, είτε πρόκειται για μια χειρουργική τεχνική, είτε για στρατηγικές πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης της νόσου, προς όφελός τους. Είναι να δίνεις μάχες μαζί τους και να εμπνέεις από την αστείρευτη δύναμη και αποφασιστικότητα που τις χαρακτηρίζει.

Πού σε βρίσκουμε; Β.Σ.: Συνεργάζομαι με τα νοσοκομεία ΜΗΤΕΡΑ, όπου είμαι και υπεύθυνος του Ιατρείου Γυναικολογικής Ογκολογίας, και ΥΓΕΙΑ. Παράλληλα, διατηρώ και το ιδιωτικό μου ιατρείο στο κέντρο της Αθήνας (Λεωφ. Βασ. Σοφίας 105-107, Πλ. Μαβίλη).

[Π]: Πότε έρχεται μια γυναίκα στο Γυναικόλογο Ογκολόγο; Προλη-

